

וישלח ח"כ שיחה ב'

בגמרא (וברש"י) "שאלו להיכן הולך ירחיב לו הדרך", כי מוכחא מילתא שרוצה להזיק לו. אך בפש"מ קשה לומר שעשו רצה להרוג את יעקב, ולכן מצרף רש"י גם את פירוש המדרש "ואמתי ילך בימי המשיח", שזהו רק חשש, ולכן אין לשנות, ורק "ירחיב" - שיקח יותר זמן ללכת בדרך זו.

ברש"י (לג, יד): "עד אשר אבא אל אדני שעירה: הרחיב לו הדרך שלא היה דעתו ללכת אלא עד סוכות אמר אם דעתו לעשות לי רעה ימתין עד בואי אצלו והוא לא הלך ואימתי ילך בימי המשיח שנאמר ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשו".

והנה רש"י מצרף את שתי דיעות, דבגמרא איתא ש"שאלו להיכן הולך ירחיב לו הדרך כדרך שעשה יעקב לעשו הרשע כו", ובמדרש איתא "אפשר יעקב אמיתי ומרמה בו אלא אימתי הוא בא אצלו לעתיד לבוא".

והביאור: בגמרא הובא דין זה בהמשך להדין שנכרים חשודים על שפיכות דמים, וא"כ מפרש רש"י, בפשוטו של הגמרא, שאם שאלו להיכן הולך אזי מתכוון להרגו ולכן צריך לשנות, שאם התכוון לילך פרסא אחת יאמר לו שהולך ב' פרסאות.

ורש"י בפשוטו של מקרא - ששם מבואר איך שעשו חיבת ונישק את יעקב כו' - שלכן אין מסתבר לומר שעשו רצה להרוג את יעקב - אומר רש"י "אם דעתו לעשות לי רעה", שזהו רק חשש, ולכן ירחיב לו הדרך, אך אין זה היפך האמת, כי ירחיב אין פירושו שאומר לו שהדרך ארוכה היותר מהאמת, אלא שרחבה יותר זאת אומרת שיקח לו יותר זמן ללכת בדרך זו עצמה.

והנה, יש לומר שהרמב"ם לומד כפירוש רש"י על התורה, שלכן אינו מבאר את הפירוש ד"ירחיב לו", ואינו אומר שצריך להטעותו בפירוש. מפני שהרמב"ם סובר שגם אם שאלו אין זה וודאות שהנכרי רוצה להזיק לו, כי יתכן שנכרי זה הוא כמו שאר הנכרים שרק חשודים על שפיכות דמים. ואילו לרש"י על הש"ס, אם שאלו להיכן הולך הרי מוכחא מילתא שרוצה להזיק לו ולכן יאמר לו שהולך ב' פרסאות אף שהולך רק אחת.

הביאור בפנימיות העינים: זה שישראל ניצל מהנכרי הוא מפני שיעקב אמר "עד אשר אבוא גו". דהיינו שכשהישראל מרגיש שהגלות הוא מקומו, אזי יכול להיות תחת שליטת הנכרי, אך כשמרגיש שזהו רק בדרך לבוא לימות המשיח אזי אין לנכרי שליטה עליו.